

SIERPIEŃ

Kalendarium sierpień 1983

13

- Przed 3. rocznicą Sierpnia Tajna Komisja Zakładowa „Solidarności” Stoczni Gdańskiej wydaje oświadczenie:

[...] Brak dobrej woli władz spycha kraj w dalszy kryzys, dewastacji ulegają zasoby posiadanych środków, marnotrawi się siły twórcze narodu. [...] Wzywamy zatem władze PRL do podjęcia w terminie do dnia 22 sierpnia 1983 r. negocjacji z wiarygodnym autorytetem społecznym Lechem Wałęsą i jego doradcami. Proponujemy rozjemców negocjacji w osobach rzeczoznawców wytypowanych przez Episkopat Polski [...].

- W rocznicę strajku sierpniowego w Gdańsku odbywają się uroczyste msze święte. Manifestacje pod pomnikiem Ofiar Grudnia '70 rozbija ZOMO.

19

- Rozwiązany zostaje Związek Literatów Polskich. Z uzasadnienia decyzji: *Kierownictwo ZLP podejmuje działalność wymierzoną w swej istocie w struktury socjalistycznego państwa.*
- W Pile aresztowany zostaje Władysław Hardek, przewodniczący „Solidarności” Regionu Małopolska, członek TKK. Razem z nim aresztowana jest dr Anna Hryniewiecka, jego oczekująca dziecka towarzyszka życia. W. Hardek, w zamian za odstąpienie od aresztowania, zgadza się wystąpić w telewizji. 22 VIII w głównym wydaniu Dziennika Telewizyjnego odczytał oświadczenie o ujawnieniu się i wezwał do zaniechania działalności konspiracyjnej. Odmówił jednak udzielenia władzom jakichkolwiek informacji mogących pomóc w zwalczaniu „Solidarności”.

21

- Solidarność Walcząca podpisuje umowę o współpracy z Ogólnopolskim Komitetem Oporu Rolników (OKOR).

22

- Z Komunikatu TKK NSZZ „Solidarność”:

1. W dniach poprzedzających święto „S” władze rozpętały kampanię oszczerstw przeciwko Lechowi Wałęsie. Obelgi i kłamstwa podawane są całkiem oficjalnie w formie komunikatów PAP. Oświadczamy, że napastliwa propaganda nie pozbawi przewodniczącego NSZZ „S” prawa reprezentowania interesów swoich wyborców, nie przyniesie też rozwiązania problemów wewnętrznych Polski.

2. Rozwiązanie ZLP zakończyło proces likwidacji niezależnych od władz związków i stowarzyszeń. Władze zniszczyły organizację o 60-letniej tradycji, pozbawiły polskich pisarzy związku, który założył Stefan Żeromski. Oświadczamy, że nadal będziemy realizować postanowienia umowy o współpracy podpisanej podczas I Krajowego Zjazdu Delegatów przez NSZZ „S” i ZLP.

3. Popieramy inicjatywę Tajnej Komisji Zakładowej NSZZ „S” Stoczni Gdańskiej. Mimo wezwań i apeli, wbrew zdrowemu rozsądkowi władze nie przystąpiły do rozmów. W tej sytuacji aktualny jest apel stoczniowców Gdańska o spowolnienie tempa pracy 23-31 sierpnia. Przypominamy jednocześnie, że członków Związku obowiązuje aktywny udział w obchodach święta „Solidarności” w dniu 31 VIII przez nieskorzystanie ze środków komunikacji miejskiej w godz. 14-16 oraz inne formy protestu [...].

24

- Rozwiązany zostaje Zarząd polskiego Pen Clubu. 30 VIII narzucono tej organizacji państwowy zarząd komisaryczny.

25

- W Stoczni Gdańskiej odbywa się – transmitowane przez telewizję – spotkanie wicepremiera Mieczysława F. Rakowskiego z załogą. Przybywa na nie także [Lech Wałęsa](#), któremu sala śpiewa „Sto lat”. Wicepremier zostaje wygwizdany z powodu własnego zachowania (wyraża się obraźliwie, z pogardą i zaciekleścią wobec zebranych). Podczas przemówienia wicepremiera sala skanduje „Solidarność”, a część

osób wychodzi.

- Z komunikatu 195. Konferencji Plenarnej Episkopatu Polski:

[...] Właściwie rozumiane dobro Ojczyzny domaga się dialogu, aby mogły zostać odbudowane odpowiednie struktury organizacyjne, skupiające aktywność ludzi pracy i twórców kultury, odpowiadające ich słusznym aspiracjom. [...] Otwarty pozostaje problem powszechnej amnestii, sprawa przyjęcia do pracy ludzi zwolnionych z powodu przekonań, a także sprawa pluralizmu związków zawodowych [...].

30

- W rocznicę Porozumień Sierpniowych odbywają się [manifestacje](#) w Gdańsku, Lublinie, Nowej Hucie, Szczecinie, Toruniu, Warszawie i Wrocławiu.
- Zostaje zatrzymany Jan Witkowski, współpracownik b. KSS „KOR”, przed Sierpniem redaktor „Robotnika”, jeden z twórców pisma „Robotnik Szczeciński”.

31

- Manifestacje „Solidarności” w Nowej Hucie i Wrocławiu przeradzają się w wielogodzinne walki z siłami ZOMO.